

ACCIO 51

CIUTADANA

EDITORIAL

A prevenció

Pel juny del 1923, després de les indispensables reunions i de discutides ponències, els elements republicans de les comarques gironines varen oferir al poble la síntesi de les seves aspiracions polítiques i dels seus ideals nacionals, concretats en un programa que encara avui és ple de realitats i d'esperances, base doctrinal del que, en crear-se, s'anomenà **Partit Republicà Federal Nacionalista de les Comarques gironines**.

Poc després venia la Dictadura, i amb ella la depresió, per manca de llibertat, de totes les activitats polítiques forçosament recloses dintre la intimitat de les consciències per la brutalitat inexorable de les autoritats dictatorials en realitzar el seu somni de governar un poble esclavitzat sota la força del sabre i del canó.

En acarar el pesombre de la Dictadura i en apropar-se les eleccions municipals, el Partit Republicà Federal Nacionalista presentà els seus candidats, re-

colzats precisament en el programa del Partit, i el poble sancionà els candidats amb la victòria més esclatant i més rotunda. Homes i ideals estaven agermanats i aquests ideals i aquesta només s'encarnaven dos dies després de les eleccions en la realitat d'una República. Una de les finalitats del Partit estava realitzada plenament, d'aquest partit que portava vuit anys d'existència, i que d'aquests vuit n'havia passat sis sota el lletargi dictatorial.

Pocs mesos abans de la proclamació de la República, els elements nacionalistes, liberals i republicans de Barcelona s'unien en les deliberacions d'un congrés, per a crear el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, el que posaren sota la ègida forta i segura de don Francesc Macià, i que triomfà sorollosament a Barcelona el 12 d'abril.

Rompuda per la proclamació de la República

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N.
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA

18 agost 1927

15 ct.

ACCIO 51 CIUTADANA

18 agost 1933

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199

Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla

Subscripció trimestre: 175

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9

RIPOLL
Trinitat, 6-2.º

GIRONA
Carme, 13

PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3

PUIGCERDA
Centre Republicà

STA. COLOMA
Clavé, 23

Catalana la divisió esquarterant de les quatre províncies, i feta la unitat de la nostra Pàtria, era lògic que hi hagués també una unitat d'actuació política, i el partit d'Esquerra Catalana va aixamplar-se prodigiosament, amb la inclusió de quasi tots els partits republicans de Catalunya. Un dels partits que varen integrar-lo va ésser el nostre, després d'acceptades les premisses pertinents a una adhesió que no pogués confondre's amb una fusió definitiva, i el **Partit Republicà Federal Nacionalista** de les comarques gironines va seguir i segueix la trajectòria victoriosa de l'Esquerra Republicana de Catalunya, portant els seus homes i el seu entusiasme a les corporacions que han de donar les noves lleis a la República i a Catalunya.

* * *

Més que el natural desgast d'una actuació d'enorme responsabilitat que ha anat portant feixugament l'Esquerra Republicana, la manca de fusió dels seus elements constitutius, (de matisos diferencials que no podien apreciar-se en els moments de lluita per l'esclafament de la monarquia i del centralisme, i que durant aquests dos anys de govern s'ha anat evidenciant fins arribar actualment a la publicitat més desinvolta,) ha restat al Partit d'Esquerra aquella plenitud d'arma de govern que requereix la realitat de casa nostra. La coordinació dels seus components no ha pas estat sempre tot el desinteressada que devia, i algun personalisme ha surat sobre les conveniències del Partit, malgrat les normes democràtiques que són el nexa de la seva concepció. Fem l'afirmació ben promp-

te que el seny del Partit no ha abandonat mai les comarques, i que més aviat algun nucli urbà preponderant dintre l'Esquerra, ha demostrat una flexibilitat disciplinària incompresa dintre l'ambient rural, on les nocions d'ètica política se senten amb un esperit de sacrifici i d'abnegació algunes voltes incompres des dels cimalls.

* * *

La força incalculable dels ideals, sobretot quan contenen tanta energia latent com aquests nostres ideals de republicanisme, de liberalisme i de catalanitat, segurament esborrarà la diferència d'apreciacions que es nota dintre l'Esquerra de Catalunya, com el sol desfà sobtadament una migrada boirina. La nostra confiança en els alts dirigents del Partit és íntegra i absoluta: l'hora política actual és tan densa, que ningú voldrà sostraure la seva personal responsabilitat a les necessitats del treball i de l'acció; però si les forces morals no reaccionessin a favor d'una unitat d'actuació, d'acatament a les autoritats del Partit, de cremar davant l'altar de Catalunya i la República el sacrifici d'una molèstia personal, de treballar tothom plegat per l'enaltiment del que constitueix el motiu del nostre viure polític, aleshores potser la nostra memòria ens faria reviure el nostre modest congrés del juny de 1923, aquell modest congrés que va infantar el **Partit Republicà Federal Nacionalista** de les comarques gironines, i que dintre de la seva modèstia va abatre, en les nostres terres comarcals, la secular monarquia dels Borbons.

Filosofia revolucionària

Deia el gran filòsof Tomàs Campanella, deixeble de Telesio (1568-1639): "L'esperit de propietat, només arrela en nosaltres, perquè tenim una casa, una dona i fills propis. D'aquí neix l'egoisme, perquè per elevar a un fill a les dignitats i a les riqueses i per fer-lo hereu d'una gran fortuna, si podem dominar els demés amb la nostra riquesa i poder, malversem el tresor públic; o bé si som pobres, dèbils i d'una família poc coneguda, ens fem avars, pèrfids i hipòcrites."

Pobra "Propietat", que mal parada quedés amb les teories d'aquell Dominic que solament romangué enclaustrat a les acaballes de la seva vida (71 anys!!) I el gros del cas, és que l'home tenia raó i no pots queixar-te, perquè pitjor ho fan els que sostenen que ets un robatori....

Del mateix Campanella són aquelles veritats contra la clericalia i la caterva d'allucinats que els segueixen: "Oh, Crucificat! Els teus deixebles són el fidel reflexe dels que et crucifixaren. Si tornes al Món, vina armat, perquè els teus hipòcrites i farsants amics, et prepararien altres creus, no entre els turcs i els jueus, sinó entre els mateixos cristians."

Es veu que el Monjo hi veia clar i essent sincer, no tenia pèls a la llengua, ni per parlar a Jesucrist. Si hagués viscut al nostre temps, l'Església omnipotent de la Terra, antitètica de l'espiritual, l'hauria fet desaparèixer, perquè acaba dient: "Contra els sofistes, vingué el profund Sócrates; contra els tirans, Cató el Justicier; i contra els hipòcrites, el Crist, vident, teiera celestial."

I, finalment, volem assenyalar el concepte que tenia del poble el gran Campanella: "El poble, és una bèstia veleidosa i grossera, que ignora la seva força; soporta els cops i les càrregues més pesades; es deixa guiar per qualsevol, al que podria abatre amb la més lleugera espolsada. Però tem i el serveix en tots els seus capricis; no comprèn com es veu reduït a l'esclavatge i quin filtre componen els seus amos per embrutir-lo. Cosa inaudita! Ell mateix es baralla i es lliga amb les seves pròpies mans; ell mateix es posa el jou i es mata per qualsevol futesa diferencial. Tot el que hi ha entre el cel i la terra és seu, però ho ignora, i si algú li fa veure l'abat i el mata."

Aquest poble ha evolucionat molt de llavors ençà; però la manca de cultura, manté encara bona part d'ell ofuscat, i quelcom té avui d'aplicable en ell, de ço definit per Campanella.

Montesquieu (1689-1755) el filòsof acadèmic, deia respecte al al repartiment de les terres: "Ròmul, Numa i Servi Tulio, distribuïren igualitàriament les terres entre els

romans, i volgueren que cada família tingués i conservés un troç, però permeteren que pogués cada un disposar-lo en testament i aquesta facultat va introduir la funesta diferència entre pobres i rics, doncs per testament molts troços foren heretats per un sol individu i, per contra, un nombre crescutíssim no posseïren res."

Heus ací un altre cop d'estaca contra la propietat, donada amb demostracions inequívokes de sinceritat, per voler fer prevalèixer el sentit equitatiu de la Democràcia: la Igualtat de drets.

El filòsof Helvecio (1715-1771), escrigué sobre la desigualtat i el desequilibri econòmic de l'home: "En tots els Estats, no més hi ha dues classes de ciutadans ben definits; la una faltada del necessari per viure, l'altra nedant en la superabundància. La primera part pot amb penes i treballs excessius, cobrir llurs necessitats, essent la vida per ella un suplici; la segona, viu vessant supèrfluament, curulla d'un fàstic i un avorriments fills de l'abundància." Aquí s'hi reflecteix clarament l'estat general d'Espanya. Uns ciutadans que lluiten fins a cremar-se els ulls treballant per poder menjar i per donar profit al país i uns altres carregats de diner, de vicis, de dropada, que, per distreure el seu avorriments, surten de tant en tant al carrer a les 4 de la matinada a fer manifestacions pacífiques amb repiqueig de trets i garrotades.

Condorcet (1743-1794) escrigué: "No ignoro l'actual estat d'Europa; el poble no està prou capacitat per emancipar-se; però l'estupidesa del poble, és obra de les institucions socials i de les supersticions. Els homes no neixen imbècils ni folls, s'hi tornen després. Parlant al Poble amb la raó i no ensenyant-li més que coses certes, poden donar-se-li els pocs coneixements que li són necessaris per a rehabilitar-lo."

Aquests són els propòsits de la nostra República. Per això l'ha tret del jou sectarista religiós i per això ha fet que l'Escola sigui laica i legisla Lles que el vagin dignificant.

John Mill (1806-1873), sostenia: "L'eco-

nomia industrial que divideix la societat en dues classes, la que paga els jornals i la que els rep, no pot durar indefinidament, i tinc el convenciment de què aquests sistema es canviarà per un altre d'unió sense dependència, de substitució de la unitat d'interès a una hostilitat organitzada, dependint enterament del desenvolupament del principi bàsic d'associació."

Aquest fou un precursor del Cooperativisme suara defensat en el nostre Parlament català, pels homes esquerrans i socialistes. Moltes prediccions de filòsofs traspassats, van fent-se fets reals, doncs a Suïssa i altres països l'indústria Cooperatista ha fet un gran avenç, i a Catalunya no anem tampoc a quedar-nos enrera.

Garibaldi digué: "Pel seu bé i pel bé de tots, donaria als capellans, un treball útil i profitós al país, arrancant-los d'una professió que els obliga a vendre mentides a la gent ignorant."

Heus ací un assumpte que de molt temps sostenim tots els republicans veritat, que no podem tolerar que es segueixi explotant la bona fe dels ciutadans inconscients que encara viuen badant en un règim de llum i sinceritat.

Ha dit Francesc Macià: "Els extremistes d'Esquerra m'ataquen perquè no faig i executo ço que tinc promès i és que no volen comprendre que fins que els traspassos de serveis siguin fets, jo sóc interí i no puc actuar plenament. En canvi, els de la dreta, em combaten perquè saben que tot el que tinc promès a la classe oprimida ho compliré tan prompte tingui la manera de fer-ho a les meves mans. Jo, malgrat de llurs atacs, portaré a cap el meu programa, el programa d'Esquerra, així que pugui."

Fem vots, doncs, perquè això pugui ésser un fet real el més aviat possible, i que la República Democràtica, a Catalunya pugui demostrar-se el més ràpid possible amb fets revolucionaris que donguin la sensació de què s'ha canviat quelcom més que el nom d'un Règim; doncs el poble trina i es da-leix en veure com passa el temps, els enemics del país segueixen fent la riulla i els republicans som encara combatuts, burlats, desatesos, talment com en el temps de la monarquia, i per aquests pobles els ànims van posant-se al roig viu. Mantenim, però, la serenitat i sempre optimistes, esperem un xic més, com a ciutadans conscients. Per la República, per Catalunya i Espanya, filosofem pràcticament....

ARTEMI CASANOVAS

La Canya, agost de 1933.

J. BALAGUER TORT
ADVOCAT
Progrès, 12 - 1.er - 1.^a
Telèf. 153 Girona

Per una joventut republicana autèntica

Estem en plena lluita. La revolució ha iniciat totjust la seva obra magna que ha d'anar consolidant de mica en mica el règim republicà. Perquè no li falti l'ambient necessari, perquè no anem cap a un retrocés que seria vergonyós, és precis que lluitem tots de ferm. Els que tenim una mica de responsabilitat, que en els pobles dirigim i orientem les masses del partit, que voldríem que aquest partit esdevingués gran, digne, unificat, sense discrepàncies de cap mena entre els seus prohoms i soldats de fila, tenim el deure i fins l'obligació d'actuar intensament a fi de què tinguin plasmació els esforços inaudits de dos anys i mig de República i rectificar-nos si haguéssim emprès algun camí equivocat que obstaculitzés l'obra revolucionària. Per a portar a cap aquestes realitzacions, entre altres, la més necessària és la reorganització de les joventuts republicanes. Hem de contrarrestar l'avalanxa dels partits que estan enfront del nostre, que intenten amb una campanya grandiosa apartar a les joventuts del règim republicà. Ells no reparen si els procediments que empren són lícits o no; les organitzacions que diuen apolítiques, com el fejecisme, no tenen altra finalitat; les coaccions que, valent-se de vells funcionaris del règim caigut, es fan a algunes escoles normals no van per altre camí, sinó amb mireres de què els mestres de demà siguin el menys laics possible, per tornar en el temps que les escoles eren presidides per l'ex-rei feló i perquè del si de les joventuts d'avui, els homes de demà, n'estiguin al seu costat com més millor. Nosaltres, els liberals, no tenim necessitat d'emprar procediments il·legals, però sí tenim l'obligació ineludible de vetllar a què les nostres joventuts

deixin plasmada, un demà, la nostra obra de reivindicació social i democràtica. Hem d'educar els nostres fills des de petits i perquè actuïn al nostre costat sota la bandera republicana i ens bastarà solament l'induir-los en els ideals democràtics i perquè no en els de l'Esquerra Republicana de Catalunya, el nostre partit?

Fins avui, les organitzacions de joventuts no han estat encaminades degudament, ni hom els ha tingut el respecte que es mereixen. Arreu del món han estat utilitzades per servir de paràsits a cabdills covards que, amb fums de dictador, les han armades i que aprofitant-ne la inconsciència i fogositat han anat ofegant de mica en mica a la Democràcia, i, finalment, implantat una Dictadura, un feixisme vergonyós que arrabassa de cop, totes les llibertats conquerides per llurs avantpassats. Aquí, les nostres joventuts no han de servir-nos precisament per això. Les joventuts catalanes han d'entrar a les rengles del nostre partit al costat nostre, sense armes de cap mena, solament amb llur esforç moral, car un partit democràtic com el nostre no necessita "Escamots", puix si es precicessin homes i sang per a defensar la República, per a defensar les llibertats de Catalunya o l'honor del nostre partit, no serien solament els "Escamots" els que estarien en peu, sinó que tots els homes del partit estarien disposats a sacrificar la seva vida. Fem memòria del preconitzat pels fundadors de l'Esquerra Republicana de Catalunya, d'una manera especial pel nostre President l'honorable Sr. Macià, que propugnàvem, dintre el règim democràtic, la supressió del servei militar obligatori i anar amb mireres al desarmament total de l'exèrcit i, mentrestant, avui, ens trobem que no

sols s'ha deixat de banda aquesta part del programa, sinó que s'arma o millor dit es fa una arma de les joventuts i, igual que els feixistes, s'albira la silueta d'un cabdill, tal volta ja amb fums de dictador.

Què fan els homes liberals, els esquerrans autèntics, davant això? Les nostres joventuts, almenys les catalanes, mai deixarem que hom les utilitzi per implantar un feixisme ni de dreta ni d'esquerra, ni que hom els desacrediti amb segrestaments misteriosos propis de novel·la de fulletí, ni que tampoc poguessin desacreditar al partit, ans el contrari: la nostra joventut d'avui, de la qual han de sortir-ne els homes que han de guiar els destins de la nostra Catalunya el dia demà, la instruirem dintre els nostres ideals i farem que perduri i augmenti encara l'esperit esquerrà, liberal i democràtic, i sols d'aquesta manera el nostre partit serà un espill que portarà com a fita la realització completa del programa marcat, programa que és i serà el de la majoria dels ciutadans del poble català.

Als homes del Govern, als capdavanters del nostre partit, els incumbeix de reprimir i "cortar por lo sano" tot intent anti-democràtic, sancionant sense feblesa i amb justícia sigui qui sigui el culpable. El poble ho vol així, la República i Catalunya ho necessiten i el partit ho exigeix.

PERE LLONGARRIU

Argelaguer, agost de 1933.

N. de la R. — En publicar aquest article, ho fem tenint en compte que ACCIÓ CIUTADANA és una tribuna oberta a tots els militants per exposar llurs punts de vista, mai, però, que sigui criteri de Partit, d'opinió particular de cadascú.

Cuba alliberada

Els titànics esforços del poble cubà per alliberar-se del jou despòtic que venien sofrint feia més de vuit anys, han recígit a l'últim. Machado, el president dictador, sanguinari, davant l'increment que prenía la revolta, ha fugit covardament, com fugen tots els dictadors quan es desmorona el poder en el qual es recolzen.

Ha fugit deixant el record d'un sens nombre de víctimes, els noms de les quals podran ésser escrits en el llibre d'honor de la pàtria cubana, a continuació dels d'aquells màrtirs que caigueren donant la seva sang

per a conquerir la independència de l'illa. Obrers, estudiants, intellectuals, totes les branques de les activitats del saber i de l'intel·ligència, es sumaren a la protesta per llançar a l'home nefast que, per aconseguir les seves finalitats, no perdonava mitjans, segant vides i arruinant la nació en profit particular.

Machado ha caigut, amb la mateixa indignitat amb què havia governat. Un altre tirà que desapareix. Els homes d'esperit liberal, havem de felicitar-nos d'aquesta nova conquesta de la democràcia i felicitar als ger-

mans cubans per la virilitat demostrada en la lluita, fent vots perquè en la nova etapa que ara va a emprendre aquella República, trobi tota mena de facilitats per a refer-se i que una era de justícia i llibertat faci oblidar les negrors dels vuit anys d'arbitrarietats i injustícies i desitjant, ensems, que la lligó de Cuba seiveixi d'exemple a aquells altres pobles de la jove Amèrica i de la vella Europa que encara sofreixen el despotisme de les tiranies que amb diversos noms detenten el poder.

La catalanització de les comarques

LES COSES CLARES

Sovintegen en la premsa de Barcelona i en qualque periòdic comarcal, articles i comentaris referents a la necessitat de catalanitzar les comarques, a l'efecte de què, posseïdes d'una densa capa d'espiritualitat, siguin elles els més fermes baluards de les aspiracions autonòmiques, federalistes millor diríem, de la nostra terra catalana.

Aquesta croada que en la premsa d'esquerra ha començat, té, encara que no ho sembli, una certa relació amb unes paraules oïdes a un assembleista, en el II Congrés d'Esquerra celebrat enguany; paraules a les quals hom no hauria donat cap importància, si elles no haguessin estat reflexe d'un estat d'opinió barceloní. Deia l'amic assembleista en combatre als delegats comarcals que propugnaven una igualtat en la distribució de llocs al Comitè executiu del partit: Si Barcelona és l'ànima i l'esperit de Catalunya i d'ella parteixen totes les iniciatives i és ella la que marca la pauta dels esdeveniments polítics, és lògic que tingui una preponderància que li dongui la direcció real i efectiva de la política.

No tenia raó l'amic al·ludit, perquè si mentalment repassem la història política de la nostra terra de 25 anys ençà, veurem que en moments de depressió ciutadana, quan Barcelona, la catalaníssima i liberal, passava per la vergonya de donar la seva representació a homes d'un espanyolisme tan accentuat, com els homes del Partit Radical, o a homes d'un monarquisme vergonyant com els de la Lliga Catalana, eren les comarques que mantenien viu i latent l'esperit liberal i catalanesc. Eren unes comarques tarragonines que donaven la seva representació a l'home inquiet i revolucionari que era el Marcel·lí Domingo d'avant-república; era el Baix Empordà, amb la figura íntegra i austera d'En Salvador Albert; era la comarca del Vallès, primer amb l'inoblidable apòstol de les reivindicacions socials

i ferm català, En Francesc Layret, i després amb el seguidor fidel de les seves doctrines, Lluís Companys, i era una comarca lleidatana que feia surar per damunt l'ambient corromput de la política monàrquica, la figura gegantina de l'avui honorable President, Francesc Macià, i fou precisament per l'aportació d'aquests nuclis comarcals dispersos, que tingué eficàcia la conferència d'esquerres, d'on sortí el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, i al nostre entendre, la importància que el Partit d'Esquerra Republicana ha adquirit en la política nostrada, ve precisament d'ésser el primer partit polític català, no estrictament barceloní.

I encara avui, en aquesta hora única per a Catalunya i la República, són també les comarques les que donen l'alt exemple de catalanitat i republicanisme, mantenint-se íntegrament dintre la disciplina d'Esquerra Republicana, perquè veuen en ell, en els seus principis bàsics, concretats tots els seus anhels i desitjos, i depositant tot antagonisme, esborrant agravis, frenant llurs passions i egoïsmes, laboren juntes, estretament unides, fets els ulls en la col·lectivitat catalana, rebutjant tot personalisme i no deixant surar cap capelleta; al revés de Barcelona ciutat, en la qual l'ambició de comandament, l'antagonisme de grup, sobreposant-se a l'interès de partit, porten a una lluita fratricida que deprimeix l'esperit del bon militant, i que pot portar, ensems, la mort de l'organització, si en un moment donat aquells que hauríem d'ésser "catalanitzats", per amor a Catalunya, no sabem imposar nostre seny i fer una escombrada de tots aquells que creuen que Esquerra Republicana és una etiqueta per a què uns quants senyors obtinguin uns guanys i es facin un nom.

Esquerra Republicana és un partit democràtic que té uns principis bàsics establerts i que es regeix per ells i pels acords dels Congressos. Les comarques, donant exemple d'aquella catalanitat que diu que els

manca, han acatat disciplinades acords i principis, comportant-se com una força que vol anar a un lloc determinat, emportada per un ideal, i que hi va, compacta i unida. En canvi, quan agafem la premsa d'Esquerra barcelonina, l'havem de deixar fastiguejats, perquè ens entra tot seguit el dubte de què aquells periòdics siguin els nostres i que no senten el catalanisme i republicanisme que pregonen, puix que obliden massa sovint Catalunya i la República, per atendre els interessos particulars de grup.

La catalanització de les comarques no la crec pas necessària, perquè elles ja el senten intensament, arrapat en l'ànima el sentiment de pàtria, i el sentiran més el dia que la gent de les diverses contrades catalanes tingui el ple convenciment que el govern de la Generalitat és el Govern de Catalunya rediviva, que ha d'atendre i atèn per un igual a tots els ciutadans, que Barcelona no és pas tota la Catalunya.

En quan a altres aspectes de la catalanització que considero superficials, no crec tampoc que es pugui parlar de catalanització de les comarques, sense parlar de la catalanització de Barcelona, ja que unes dotzenes més de rètols escrits en la nostra llengua, molts d'ells fets perquè les circumstàncies obliguen i no pas per un ferm convenciment, no pot donar patent de catalanisme. Una ciutat d'un milió d'habitants que deixa morir de consumpció el teatre català (per citar un exemple), i en canvi emplena les sales on es rendeix culte a la revista importada, necessita, abans d'aconsejar als altres, catalanitzar-se ella mateixa.

El catalanisme de les comarques, per estar impregnat de la humanitat que traspua de les doctrines del mestre Pi i Margall, no és un catalanisme baix de sostre, sinó que té unes sentors d'universalitat que potser fa que no sigui copsat prou bé per aquells que sols un esquerrisme prim de pell, hi amaguen un pairalisme ultrancer.

JOAN BALLESTA

Malgrat els auguris de tempesta preconitzats per la premsa reaccionària el traspàs de serveis financers a la Generalitat de Catalunya per part del Govern espanyol, serà un fet en data propera. Els adversaris polítics hauran de cercar altre tema per mantenir viva l'il·lusió dels seus "istes".

Ensenyament menager

Fins ara ha estat descuidadíssim ací aquest ensenyament. Els nostres coneixements, són gairebé tots rutinaris i empírics. I això que el tipus ideal de moltíssims és el de "dona de la seva casa". És una paradoxa, doncs, que sigui entre nosaltres precisament on més oblidat està i que en els països on s'obren a la dona molts camins, ultra el de la llar ocupi la categoria que es mereix l'ensenyament domèstic.

A Bèlgica, Holanda, Suïssa, Anglaterra i França, hi ha una colla d'escoles "menagères", magníficament muntades.

Ací, tenim l'Institut de Cultura de la Dona, a Barcelona; el de Puericultura, de Reus; "La Escuela del Hogar", a Madrid, i algunes de menys importància, gairebé totes degudes a iniciatives particulars.

Seria convenientíssim pensar en l'enorme

transcendència d'aquesta cultura netament femenina i desenrotllar una feina intensiva pel seu triomf i sobretot per fer sentir en cada dona l'afany de posseir-la.

Moltes mestres franceses han establert a les seves escoles "el dia de la petita menagère". Les nenes dels últims graus aprenen de comprar, de rentar, planxar, repassar la roba, cuinar, etc. Tots els dissabtes, les menudes es dediquen a un deliciós feineig.

L'ensenyament domèstic està sempre basat en el de ciències. La petita menagère té nocions de Física i Química, Fisiologia, Higiene, Medicina casolana... Coneix el valor nutritiu dels aliments i les dosis necessàries, sap dur la comptabilitat domèstica i arreglar coquetonament una habitació.

No cal dir com n'és de simpàtica aquesta innovació de les escoles franceses i com

seria de desitjar que l'acceptessin les nostres avui que es comencen a orejar, obrint-se als quatre vents, acollidores i àvides alhora. Cal també fer desaparèixer aquest desdeny que moltes dones refinades senten per les humils feines casolanes i fer que totes en sàpiguen saborejar la humil bellesa i la recòndita poesia.

Calladament, dolçament, la mestressa de casa treballa incansable: teixeix benestar, salut i felicitat pels seus amors. Tasca subtil de fada bona, formosa i abnegada. Quin poeta en cantarà les ignorades gestes...?

Amiga meva: tu que et daleixes pels llibres i saps vibrar per totes les belles i les altes coses... Sense deixar-les mai, ni fer un mesquí clos de les seves parets, no fugis de la llar. Allà també hi pots ésser poeta i artista, volcar-hi primorositats i tendreses, bocinets d'ànima com fulles de flor. No fugis de la llar..

LLIBERTAT SERRA

Croquis

POLÍTICA ESTIVAL

No sabem en escriure aquestes ratlles si per coincidir en una fórmula d'acord s'enllestirà l'aprovació del projecte d'arrendaments rústics al Parlament de la República, i, per tant, no sabem si hi haurà vacances estivals. Pel que ens interessa constatar és igual la sort que corri la discussió de la llei.

El que volem posar de relleu, és el fet de què d'ençà de la República s'ha produït un fet nou que no era possible en els vells anys de la política acomodaticia, subreptícia i mancada de valor cívic, dels temps calamitosos del règim enderrocat. Aquest fet és el del funcionament intensiu del Parlament. En temps de la Monarquia, les Corts eren simplement una institució-apèndix de l'estructura estatal; eren una mena de tapabruts per a quedar bé amb la Constitució; una mena de fer veure que fem per a cobrir les apariències. Els ressorts estaven en les cambres règies i en els salons palatins, on l'intriga niava a gratient i on totes les maniobres subterrànies eren clau de volta dels esdeveniments polítics. Per això els Governos en quan venia la calor i enroentia el paviment de la "Villa y Corte" s'afanyaven, amb l'excusa de l'estiu, a tancar les Corts, per tal de veure si amb uns mesos de coll feia el seu efecte la política de l'anar tirant, suprema aspiració del Monarca i de les colles que el voltaven.

Les Corts monàrquiques eren mancades d'abnegació perquè eren orfes de convenciment i d'entusiasme. No sentien la sensació de tenir a la mà la sort futura del país; no estaven persuadides de què realitzaven una tasca eficient en ordre a la millora i a la renovació nacionals. Per això no tenien ar-

restos per a afrontar les molèsties i els sacrificis que comporta un treball intensiu fet sota el signe i els rigors de la canícula.

Ha estat precís que s'oregessin els ambients amb el canvi de règim; que aquest oreig renovador augmentés el sentit de responsabilitat en les esferes governants; que una intensa pruija calés foc en el nou esperit que donava vida a la República; que els afanyos d'acabar una feina transcendent armés el coratge de tots per a sobrepujar totes les contingències adverses.

La inoqüe política estival de la monarquia ha estat substituïda per una política estival plena de contingut i d'abnegació. Veu's ací un altre indicatiu curiós i significatiu de què a Espanya ha passat alguna cosa substantiva i irreparable. En constatar-ho, sentim que es renova el nostre entusiasme i que creix la nostra fe en la virtualitat dels ideals que estimem.

REVIFALLES SIMPTOMATIQUES

Suara els diaris de Madrid han inflat el gos en motiu d'una divergència d'apreciació entre el Govern i la Generalitat, relativa a la forma de valorar el traspàs de serveis. Si la divergència ha estat tan fonda com els diaris referits suposen, és cosa que no sabem, però que d'haver estat no ens estranyaria: es tractava d'una qüestió on la tècnica ha de dir la darrera paraula... i res més complicat que un tècnic, si aquest tècnic ho és — o s'ho pensa — en qüestions econòmiques.

Les disparitats de criteri són tembles, però, quan són producte de la mala intenció; no quan solament són disparitats d'opinió. Així les suposades diferències en el punt esmentat, si han interessat a tots els bons catalans que viuen atents les facècies diàries, no han inquietat llurs esperits per la

temença d'una possible ruptura amb conseqüències en altres ordres de la vida pública.

La turbamulta dels malcontents, els amics de l'anècdota, els que desitgen esdeveniments polítics per a satisfacció de tot un complex d'aspiracions, els enemics de la República que confien en la catàstrofe com a solució, els mal-avessats amb els nous costums polítics, els que viuen per a matar l'estona, tots, com un sol desig, han maquinaat no sabem quina mà de coses per a enemistar l'opinió espanyola amb la nova Catalunya autònoma. Ha sortit de bell nou la caixa dels trons, circumstància que si demostra un escàs enginy, és en canvi demostrativa de què perdura encara en mantes consciències els inveterats ressavis de la malevolença anti-catalana; d'aquella malevolença que havia segregat abundantment la clàssica psicologia de l'espanyolisme monàrquic i que l'alçada de l'esperit republicà li ha imposat silenci en moments culminants per la República i per Catalunya.

Ens indica aquesta revifalla que encara no s'han podat els mals rebrols; que encara hi ha saba verinosa en l'arbre comú. Que hem de viure alerta, els catalans, si volem salvar l'edifici somniat de la nostra llibertat col·lectiva. Fonamentant el nostre catalanisme, depurant-lo, practicant-lo, farem feina profitosa, per tal de posar la nostra idealitat catalanesca al servei de Catalunya, però també al servei de la República; per tal de fer del catalanisme un baluard contra els enemics de la llibertat i de l'esperit d'esquerra que guia amb passa magnífica els nostres destins col·lectius.

La glòria més alta del Catalanisme, serà la de dignificar Catalunya en forma tal, que es faci tèmer per tots els enemics d'aquella llibertat i d'aquell esperit. En una paraula, per tots els enemics, els d'ací i els d'allí, de la República.

Prop de Castelló d'Ampuries, el diumenge passat, el Diputat per aquesta Circumscripció i President del Parlament Català, Sr. Joan Casanovas va quedar lleugerament ferit a causa d'un accident d'automòbil.

En data d'ahir el nostre estimat Diputat va reempendre les seves tasques per estar ja totalment restabler. Ho celebrem cordialment

HORIZONS

III

CAL TENIR PRESENT

Hem declarat diverses vegades el nostre enamorament per determinades correlacions doctrinals, que, responenent a l'afany de superació, dels que pretenen que la humanitat obtingui cada dia un més ampli sentit del que ha d'ésser la seva harmonia de relació, s'avenen amb l'íntim convenciment, que amb traços de coincidència se'ns forja, fruit del contrast de les nostres conviccions amb les coses establertes. Tot convenciment produït a sincera consciència fatalment és principi de superació; per això l'estimem.

En canvi no mereix la nostra estima entusiasta tot el que representi explosió inconscient, sovint sense objecte determinat, de l'innata energia dels homes. Amb tot, considerem obligació nostra conduir, organitzar, estructurar aquella explosió per tal de fer-la eficaç.

La nostra mirada ha d'ésser acarada sempre de fit en el futur. No deu seduir-nos mai allò, que, satisfent un sentiment inorganitzat del present, esdevingui o pugui esdevenir un perjudici per l'avenir.

No diem això per ganes de teoritzar, sinó per amor a una concepció de conjunt.

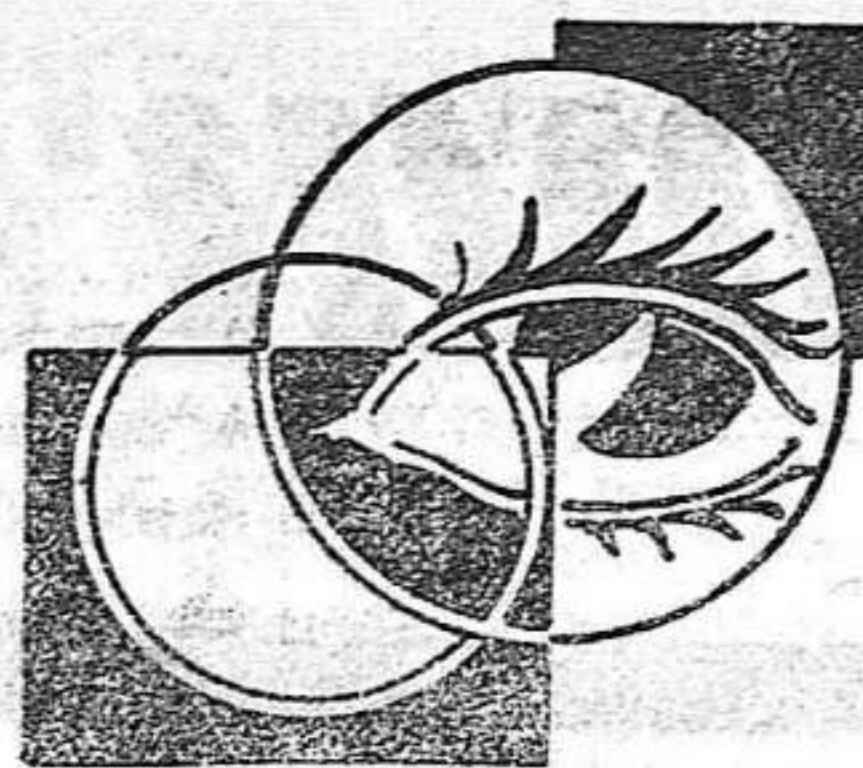
El que produeix el millorament de la societat no són pas els moviments passionals — si bé poden ajudar-hi molt — són: l'esforç permanent d'aixecar el nivell cultural i produir el que Ward, en diu diferència de potencial; i la constància en organitzar els homes, de manera que s'adonguin que l'esforç de cada un mancomunat, és el que millor pot oferir-se com a tribut al desig d'emancipació.

Cal tenir present sempre dues coses: que l'estabilitat del que s'aconsegueix depèn sempre de la densitat de cultura i responsabilitat; que tota transformació necessita a l'avançada uns organismes i uns camins adequats.

A. DOT-ARXÉ

PER LLOGAR: Des de 1.er de gener de 1934 el local baixos del Casino Olotí.

Informaran al mateix Casino, de 9 a 10 de la nit.

ESPIELL

Després de la de Carles Pi i Sunyer, remarcuem la noble crida de l'il·lustre lleidatà Humbert Torres.

Cal refer l'harmonia interna dins el nostre gran Partit, que detenta una hegemonia política completa damunt Catalunya. L'hora present és massa densa de responsabilitats per no arreconar punts de mira personals — molt nobles i molt respectables —, en ares de la concòrdia i avenència mutues.

El Govern de la República ha tornat a obtenir el "quorum".

Tots els que viuen angoixats esperant dia darrera dia la desfeta definitiva, han sofert una decepció més.

Afortunadament, la nostra jove democràcia va organitzant-se i articulant-se per a ésser apta en els llocs de governament, tan difícils i complexos en l'hora actual.

Sembla que les dificultats sorgides per la valorització dels serveis que es traspassen s'ha nsolucionat amb un mutu acord.

Ens en alegrem. I ens felicitem també de l'energia del Govern de la Generalitat, puix una Autonomia sense una base econòmica seria un fracàs irremissible.

Un article publicat a "El Nord de Girona", l'òrgan carlí local, porta per títol "En vísperas del triunfo".

Que els voleu dir?

GENERALITAT DE CATALUNYA DISPENSARI DE LLUITA ANTITUBERCULOSA I ACCIÓ SOCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES

SERVEIS PRESTATS EN EL MES DE JULIOL DE 1933

Malalts que han passat pel Dispensari.	553
Malalts visitats per primera vegada	40
DETALL DELS TREBALLS EFECTUATS	
Visites.	197
Radiografies	2

Radioscòpies	33
Anàlisis	109
Tractaments Pneumotòrax	10
Tractaments Injeccions	292
Tractaments amb sanocrisina	39
Tractaments amb tiosulfats.	74
Medicaments entregats (a part d'injectables):	
Específics farmacèutics 121, a 53 malalts.	

Servei de vacunació antituberculosa amb la vacuna "Calméte Guérin"

VACUNACIONS FETES EN EL MES DE JULIOL DE 1933

Nadons vacunats a la Capital.	26
Nadons revacunats a la Capital.	30
Nadons vacunats en els pobles de les Comarques Gironines.	155
Nadons revacunats en els pobles de les Comarques Gironines	83
TOTAL.	294
(Tots els serveis són gratuïts.)	

Esquerra Republicana de Catalunya, com totes les coses humanes, pot desaparèixer un dia com a partit polític, però el poble català mai podrà oblidar el que en tan poc temps ha fet de bó aquesta formidable organització, en bé de Catalunya i de la República.

Fermesa de criteri

El panorama polític espanyol, si hem de jutjar-lo per la premsa en la seva gairebé totalitat, és d'allò més delicat. Les altes esferes polítiques corren esma-perdudes cercant un puntal que afermi la seva situa-ció. Cada dia parlen de crisis imminents, de consells de ministres d'alta transcendència, de diferenciacions i divergències en el si del Govern, de disgregacions de partits, però també veiem com l'endemà, tots aquells problemes que semblaven insolubles, queden resolts amb senzillesa i facilitat; com queda ratifica-da la confiança del grup polític al seu representant dins el Govern; com en el consell anterior sols va tractar-se d'assumptes administratius que serviran per encarrilar més fortament el camí que la República té que seguir.

El formidable Azaña no es cansa de repetir, un dia sí i l'altre també, que la situació política actual, pesi a tots els optimismes del moment dels contraris polítics, és més ferma i sòlida que mai, i si bé els pe-riòdics recullen aquestes declaracions, els comentaris mai són per enfortir aquella opinió, sinó per oposar-hi inconvenients i dificultats d'acord amb la tendèn-cia que venen obligats a defensar mercès a les pres-sions interessades dels seus respectius consells d'ad-ministració.

Avui, el Govern actual no compta amb premsa pròpia ni tan sols simpatitzant. Els adversaris gover-namentals i, per tant, reaccionaris, pesi al nom més o menys llampant que el cobreixi, contraris de la Re-pública, enemics del règim, s'han apropiat de la ma-joria dels periòdics sense tenir en compte quantitats ni imports. Tota inversió és considerada mínima per tal d'aconseguir la seva finalitat: un govern de to moderat, primer objectiu per fer variar la tendència esquerrana de la República.

Però totes aquestes personalitats acabalades que no regategen el seu esforç material col·locant fortes

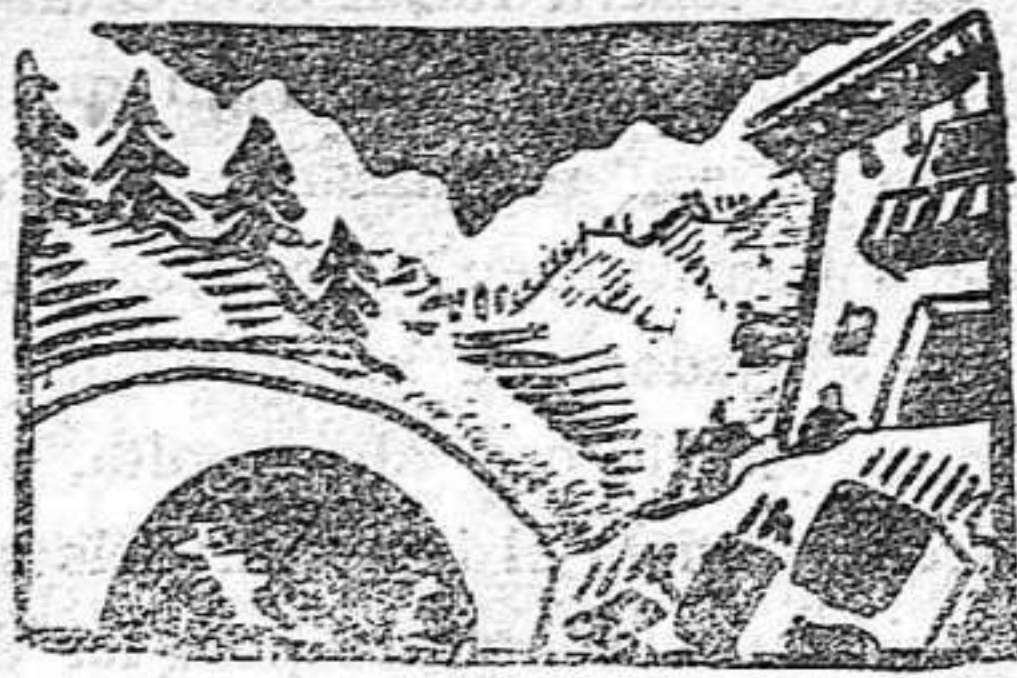
quantitats en empreses que de moment sols els hi han de portar que despeses crescudes i pèrdues importants, de les quals creuen rescabalar-se el dia que cristal·lit-zés el seu sentit destructiu de la política actual, no compten amb el delit d'emancipació del poble, amb la fermesa d'ideals i amb el desig de superació demo-cràtica. No compten amb la vitalitat, cada dia aug-mentada, dels que volen una República democràtica, laica i esquerrana.

* * *

Els batecs del poble sà, copsats en tota la seva intensitat, viscuts diàriament i en tots moments, ens donen la contrapartida de la política interessada. Ca-da dia més són en major nombre els Centres dels po-bles de les nostres Comarques que demanen per sen-tir una vegada més la veu dels nostres homes repre-sentatius i altres militants del nostre Partit. No sols volen escoltar les paraules ideològiques, sinó sentir de la seva pròpia boca la tasca realitzada des del seu lloc de representació, sinó la que els queda per realitzar a fi de poder-la comparar amb el programa en princi-pi assenyalat.

Aquest anhel dels pobles volem que tingui realitza-ció ben properament. Passada la primera quinzena de setembre, el nostre Partit té en projecte, davant les demandes continuades que arriben a nosaltres, fer una forta campanya en totes les Comarques gironines.

Desconeixem, com desconeix tothom, quan se-ran les eleccions i, per tant, la campanya propera, no serà una campanya electoral sinó el compliment d'un compromís contret amb el poble en moments de llui-ta passats. Un partit democràtic, com és el nostre, té obligació de donar compte del seu comès i al donar una vegada més compliment d'aquest deure el nostre Partit i els nostres homes sentiran la satisfacció natu-ral de la tasca acomplerta.

EL RIPOLLÈS

RIPOLL

Conferència del Diputat Francesc Arnau i Cortina

Divendres passat en el local d'Esquerra Republicana de Ripoll, donà la seva anunciada conferència sobre "Actuació Republicana" el Diputat a la Generalitat D. Francesc Arnau i Cortina. Féu la presentació del conferenciant el Diputat Xavier Casademunt, posant de manifest la vàlua i mèrit de l'home que anava a parlar, condicions per les quals es troba el senyor Arnau dins la primera fila dels valors positius que ararnjen amb seny les qüestions de Catalunya.

Pretendre seguir al senyor Arnau en la seva dissertació brillant, d'una hora i mitja, ens seria molt difícil; donarem solament una breu idea dels punts principals desenrotllats de manera tan clara com mestre i que li valgué en més d'una ocasió l'assentiment general de l'auditori.

Ens parlà primerament de la seva gran fe en la política municipalista, la que qualificà de base de tot engrandiment, doncs és, segons ell, l'escola viva dels homes que amb una honestat i honradesa acrisolada, amb veritadera convicció i fermesa d'ideals es capaciten per a comprendre i trobar solució a tots aquells problemes que tan directament afecten al benestar dels pobles, viles i ciutats. Col — digué — per això que els homes no siguin egoïstes, sinó que els acompanyin els ideals purs de republicanisme esquerre, adornats de la pràctica de la magnanimitat i del constant amor al pròxim.

Establí la diferència entre els homes d'avui amb els d'ahir; les pràctiques d'ara amb les d'abans; remarcà l'abatiment i afebliment que d'ençà la República havien sofert els tres pops que absorvien per complet la vida d'Espanya: el militarisme, el clericalisme i el capitalisme; de la grandiosa tasca portada a cap per les Corts Constituents, les més laborioses que s'han conegut fins avui dia; de l'elevació moral de la dona, per acabar recomanant als republicans de tota mena una ver-

tadera fusió, un fort acoplament per a fer front a tot allò i a tots aquells que vagin en contra de la República i de les llibertats adquirides.

Amb una forta repulsa a la Lliga Regionalista ahir, Catalana avui, traïdora cent vegades a Catalunya, acabà el senyor Arnau la seva dissertació, que aixecà una ovació clamorosa i unànime de tots els concurrents.

Remarquem la conveniència de celebrar sovint actes com el ressenyat.

SUBHASTA. — Ha estat adjudicada la de les obres de reparació amb adoquinat dels hectòmetres 5 al 10 del quilòmetre 107 de la carretera de Barcelona a Ribes (travessera de Ripoll) a Francesc Solà Gené, veí de Barcelona, carrer Condal, 32, el qual es compromet a executar el projecte per la quantitat de 75.000 ptes., essent el presupost de contracte de 90.871'92 ptes. i haurà d'atorgar la corresponent escriptura dins el plaç d'un mes a comptar del dia 11 dels corrents.

TURISME. — El premi de cinc centes pessetes que el nostre Ajuntament oferí per al concurs de cartells de turisme organitzat per la Federació de Catalunya i Balears, ha correspost entre els vint-i-dos originals que optaren al tema Ripoll, al cartell núm. 313 del qual n'és autor el senyor Joaquim Julibert Gual.

Al mateix cartell li ha correspost el premi de 1.500 pessetes ofert per la Generalitat al millor cartell dels premiats.

Tots els originals que han pres part en el concurs estan exposats des del dia 16 i ho estaran fins a fi de mes en els soterranis de la Plaça de Catalunya de Barcelona.

LLIURAMENT D'UNA BANDERA AL FOMENT DE LA SARDANA. — Com anunciàvem, diumenge passat tingué lloc la Festa de la Bandera amb motiu d'ofrenar-ne una a la Societat el Grup Feminal de la mateixa.

Apadrinaren l'ensinya en Joaquim Canals Antiga i la seva esposa Maria Terradellas Casanova.

Els actes consistiren en un ofici al Monestir; sardanes davant l'estatge en el moment de l'hissament de la Bandera; cock-tail d'honor als invitats; ballada extraordinària de sardanes a la tarda, al Passeig Ragull, amb ramell a benefici de l'Arxiu Folck-lòric i en homenatge a Tomàs Raguer; representació de "La Dama enamorada" al Casino de Ripoll per la companyia de la primera actriu Mercè Nicolau, dirigida per Enric Giménez, i sardanes en els entreactes.

Les sardanes estigueren a càrrec de "La Principal Olotina" i "Nova Ripollesa".

A FAVOR DE LA INDÚSTRIA DEL SURO

Ahir, en el local de la Federació de Municipis Catalans, presidits pel diputat del Parlament català senyor Arnau, es reuniren els representants de la indústria surera, Associació d'Arquitectes de Catalunya, Colle-

gi d'Arquitectes i Cos d'Arquitectes municipals d'Espanya, a l'objecte d'estudiar la forma de realitzar una intensa campanya en pro de l'aplicació del suro en la construcció. Hi assistiren representants de les més importants fàbriques de suro de Sant Feliu de Guíxols, Palamós, Llagostera, Cassà de la Selva i Palafrugell.

EL GIRONES

El dijous passat vàrem tenir el gust de saludar en el nostre estatge al diputat a la Generalitat de Catalunya per les Comarques tarragonines En Manuel Galés.

La visita de l'amic Galés va servir, ensem que per a refermar l'amistat anteriorment contreta en moments de lluita a Barcelona, per establir en principi uns llaços de veritable compenetració entre ambdues Comarques, i per a donar a conèixer a la majoria dels nostre samics un dels valors més sòlids amb què compta el partit d'Esquerra Republicana.

Desitgem al company Galés bona estada a Girona i saludem en ell als correligionaris i democràcia tarragonina.

Ahir dijous, morí la muller del nostre volgut amic i company En Josep Jové Abella.

A ell i als seus fills el nostre més sentit condol.

CELRA

El passat diumenge, uns bons amics del Centre Republicà Federal d'aquest poble, juntament amb alguns elements de la U. G. T., varen organitzar una fontada a les voreres del riu Ter. Varen assistir-hi també, amablement convidats, diversos elements pertanyents al Centre d'Unió Republicana de Girona, els quals foren molt ben rebuts.

Després d'atravessar el riu es celebrà el dinar, que fou una cosa digna d'esment pel grau de companyonia i confraternitat amb què es descabdellà. A l'acabament d'aquest, es cantaren els cants regionals i nacionals que foren corejats entusiàsticament per tots els congregats.

Arribada l'hora dels parlaments, l'actual Alcalde de Celrà i bon amic nostre En Bennet Gallostra, començà la seva oratòria recordant les dificultats que sorgiren en fundar-se el C. R. F. de Celrà, recalcant en gran manera l'apoi moral i personal que havien trobat en tot moment entre els amics de Girona. Recomanà a tots que seguissin sense defalliments la tasca empresa, puix que amb bona voluntat i entusiasme s'arribarà a fer lluir la justícia que tant desitja el poble celranenc.

A continuació, féu ús de la paraula el Secretari de la U. G. T., Secció de Celrà.

Començà fent esment que si bé els afiliats al seu partit el que més els preocupa és l'adquisició de les millores socials que beneficiïn la classe proletària, en el fons estan identificats amb el P. R. F. N. i estan

disposats en tot moment a unir-se sempre que sigui necessari per a la defensa de la República.

Seguidament el Secretari del C. R. F. de Celrà, digué que estaven interessats en què el poble de Celrà es dongui compte que la millor administració és portada pels homes republicans, per la qual cosa estan disposats a tota mena de sacrificis per a què les seves aspiracions siguin en un plaç ben curt una ferma realitat.

En Josep Juvé, de Girona saludà els amics celranencs en nom dels republicans gironins, i féu una breu explicació de l'acte realitzat que ha estat sinònim dels celebrats a Jafre i a Arbúcies. Digué que davant d'algunes manifestacions sentides en diverses converses particulars, ha de fer remarcar que no sempre la confiança entre els pobles neix dels homes representatius. Amb els homes de voluntat n'hi ha prou; per aquest efecte s'ha de convenir que aquells moltes vegades tenen obligacions i l'assistir en els actes que se celebren no depèn d'ells. Ara que si es dongués el cas d'haver-n'hi algun que no hi assistís per manca de voluntat, tampoc ens faria gaire bé la seva assistència perquè no ens entendriem. Els homes republicans tenen necessitat encara avui d'una gran dosi de voluntat per fer en tot moment actes d'afirmació republicana, i per acabar haig d'aconsellar-vos que en tots els vostres actes polítics o de govern hi poseu la màxima serenitat.

En Terradelles, també de Girona, recordà que és fill de Celrà, la qual cosa fa que tots els assumptes que afecten a aquest poble els segueixi amb el màxim interès i simpatia. Recordà que la primera vegada que volgué parlar en públic va ésser a Celrà i una interrupció involuntària del aleshores company Vilar el va fer desistir. Ha notat la seva absència i com que no sap les causes que ho ha motivat té de dir-lis que és molt lloable que en tractar-se de sancions imposades als socis el Centre sigui intransigent, però que en tots casos procurin no posar penes greus i estiguin disposats a admetre satisfaccions, perquè a un Centre jove com és el de Celrà li ha d'ésser més útil l'unió que la desmembració, per això, ell, igual que el company Jové, els recomanà seny.

Clogué l'acte el president del Centre. Digué que la necessitat de fundar el Centre la va motivar el que ells creguessin deficient l'administració municipal, doncs sols s'hi administraven interessos particulars, això els va moure a formar un bloc on s'hi formessin homes liberals i enèrgics que estiguessin disposats a defensar els interessos del poble, la qual cosa s'ha aconseguit per mitjà de l'unió de la classe obrera amb el Partit Republicà Federal Nacionalista, baluard de les llibertats. Recomana, finalment, la pràctica del laïcisme, a fi de què, igualment que la llibertat dels homes, sigui possible l'alliberament de les consciències.

Tots els oradors foren ovacionats llargament en acabar la seva peroració.

Seguidament la comitiva féu via cap a l'estatge social del Centre, on els republicans gironins foren galantment obsequiats i atesos. Aquests, després d'agrair les atencions rebudes, prengueren el retorn cap a Girona amb la satisfacció del deure acomplert.

TORTELLÀ

UNA COMMEMORACIÓ A TORTELLÀ

A la memòria dels voluntaris del poble que defensaren la llibertat, dels 36 assetjats en els fortins del mateix, la víctima Jaume Puigblanqué i de la "Crema" de la població per les hostes carlines de 1873, 22 d'agost; el Centre Republicà d'Esquerra, fa la següent crida:

AL POBLE:

Al celebrar el dia 20 del corrent el seixanta aniversari de la data gloriosa, del 22 d'Agost de 1873, festa tradicional que ens ha de recordar a tots, els saqueigs i baixeses que va tenir que soportar el poble de Tortellà de les hostes carlines del fanàtic i salvatge Savalls, i en dedicar l'homenatge als nostres avant-passats, herois promotors de gestes que resten en la història com la única demostració de patriotisme desinteressat i principalment a la víctima dels focs sostinguts en aquest poble, Jaume Puigblanqué, volem que serveixi d'avis a tots els correligionaris que en aquests moments ens contemplin i en particular als nostres dirigents, de què aquest poble es troba altra volta disposat a imitar l'actuació dels seus avis, si precisa.

Al lloar aquelles gestes, ha de recordar-vos que el títol liberalíssim d'aquest poble, no es deu a una casualitat, sinó a uns actes heroics que proven que l'esperit republicà d'aquesta població, no data del 14 d'abril; perquè la llibertat en nosaltres, no és mitja vida, no! és tota la nostra vida i no ens fa res que hi hagi defalliments en el nostre camí; nosaltres aconseguirem el que volem, poc a poc, amb sacrificis, però amb voluntat; així ho conservarem millor; així el que ens la vulguin prendre, tindran que arrossegar altra volta la metralla dels nostres fusells; és per l'únic que volem que serveixin aquests instruments: per a defensar-nos de les feres!

La data del 22 d'agost de 1873, no l'hauríem de celebrar solament els republicans, sinó tot el poble liberal, tots els que senten el cor bategar de ràbia davant d'una injustícia, tots els que defensarien llur casa de l'intrús que gosés profanar-la per a deixar-hi baba infecte de criminal, tots els que en ells hi hagi una minsa quantitat de sentiment.

A tots els demés, que consideren com una comèdia, l'anar pels carrers de la població en manifestació sivil i patriòtica a

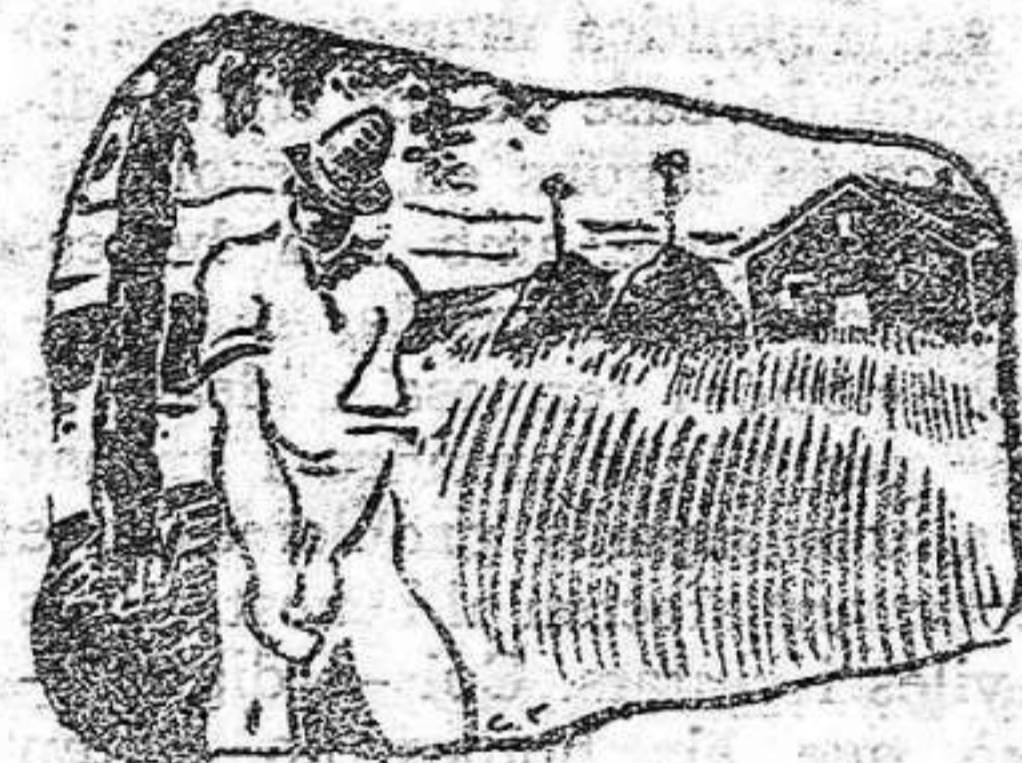
fer afirmació de l'esperit racial dels catalans, liberals per temperament, els diem que la seva covardia, el seu retraïment, no prova més que se solidaritzarien amb els tirans, despòtics i ultratjadors de les llibertats del poble; que serien els que altra volta, vendrien per trenta diners el benestar dels seus semblants; els qui els importa poc, fer desgraciats als seus voltants mentre ells puguin gaudir de bona vida. La comèdia seria anar pels carrers amb un ciri a la mà i no saber perquè si porta; sols per fer gala d'un fals sentiment d'una ostentació o per una concepció més miserable encara; perquè els vegin gent que sense desprendre's cap diner, els compren la consciència. Nosaltres, no fem comèdia. Nosaltres advertim al poble amb aquest acte, que es recordi de la follia emprada per uns salvatges que cremaren sense distinció les nostres llars! Encara queda gent que se'n recorda! N'hi ha agràits i altres per covardia deixen dir i fer. Sols ens preguntem: Què farien si altra volta hi hagués "genteta" infecta que invadís el nostre camp de llibertat? Segurament fugirien..., altres, poquets per cert, els ajudarien.

Pobletans, no hi manqueu!

Correligionaris, no hi falteu!

Republicans de la Garrotxa, us esperem!

Aquest és un acte d'afirmació ciutadana i republicana de la Garrotxa!

GARROTXA

OLOT

El propassat dilluns, dia 14 dels corrents, en l'estatge social d'Esquerra Republicana, tingué lloc una assemblea de Delegats Comarcals presidida pel nou President En Joan Iglesias.

Es féu el nomenament de la nova Junta Directiva de la Comarcal amb els senyors següents: President, Joan Iglesias; Vis-president, Manuel Fernández; Secretari, Pere Llongariu; Vis-secretari, Artemi Casanovas; Caixer, Bartomeu Font; Vocals, un Delegat de cada un dels 25 Centres adherits a Esquerra Republicana.

Es feren constar en acta, diferents acords que imprimiran un caire d'activitat efectiva en profit del partit, ço que es fa públic per coneixement de totes les entitats comarcals d'Esquerra.

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

Ha marxat a Madrid per tal de prendre possessió del càrrec de Director General d'Indústries, el nostre diputat senyor Josep Irla i Bosc.

Hà passat uns dies a Calella, el secretari particular del President de la Generalitat, senyor Joan Alavedra.

Organitzades per l'entitat "Foment de la Sardana" tingué lloc una ballada de sardanes el passat dimecres a la Plaça de la República.

El propassat diumenge tingué lloc la celebració de la festa major de la "Baraneta", popular barri de Calella. A la nit i durant el dispar de focs artificials, tinguérem de lamentar un greu accident ocorregut al prestigiós industrial Sr. Tomàs Gallart. Al disparar un petard tingué la desgràcia que li explotés a la mà, produint-li ferides greus. Per tal motiu es suspengueren el ball i demés festeigs de la nit. Segons ens informen a l'hora d'escriure aquestes ratlles ha estat

necessari amputar tres dits de la mà dreta al senyor Gallart.

El dimecres s'esqueia la festa major de la barriada marítima de Tamariu. Per causes ignorades no es celebrà cap festeig, malgrat la nombrosíssima gernació que s'aplegà a l'esmentada platja.

Hom diu que la festa s'ha aplaçat fins el proper diumenge, dia 20.

En uns anuncis que hem vist en la premsa barcelonina referent a combinacions de trens i autobusos per a efectuar sortides a la Costa Brava, hem tingut l'agradable sorpresa de veure que la cosa s'acaba a Pa-

lamós. De Barcelona a Palamós es pinten en una cosa com un mapa tots els pobles de la costa considerats com a Costa Brava pels magnífics senyors creadors d'una nova geografia. En arribar a Palamós, i, precisament on comença la Costa Brava, la veritable Costa Brava, en el mapa en qüestió hi apar un etcètera com una casa. El tros de costa comprès des de Cap de Planes a Cap de Bagur, pels del mapa és aquell etcètera de més amunt.

Naturalment, nosaltres ja ens fem càrrec que la propaganda és la propaganda, però tocar el bombo a base de la Costa Brava i passar per alt la Costa Brava, la veritat, no n'hi ha per tant, senyor de S'Agaró!

C.

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1.er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes
rebudes diàriament a les 5 tarda.

Dipòsit de vi de

Joan Moriscot

Ultònia, 5

GIRONA

VINS: Priorat, Múrcia, Alacant, Valdepenyas, Jumilla, Secuita, Vinebra.

Servei a domicili i al major.

Responent de la qualitat dels mateixos.

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARCA REGISTRADA
Passeig de Blai, n.º 31 OLOT Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat ANÓNIMA DE TRANSPORTES OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13

Telèfon, 13354

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES**

(Carret Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa. 7

(ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Cooperació

de Fundició
de ferro i metalls

OLOT
Carretera de Girona, 21

Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

TELÈFON, 330

Ronda Dr. Robert, núm. 43

GIRONA

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes - GIRONA - Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

Radio Selecte

CLARION, PHILCO, FADA,
FERM i totes les marques, últims mo-
dels des de 4 pessetes setmanals.

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

Bicicletes

LES MILLORS MARQUES A
4 pessetes 25 cèntims setmanals
SENSE ENTRADA

- GIRONA

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona

TELÈFON, 321

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BÀTERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
BAHOLA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5

GIRONA